

НОМЕРТЕН-НОМЕРЕ. ОЧЕРК

Траçал

Вáрнар ҳаçачéн редакциéнчé ёлненé вáхат аса килет. Утмáлмéш сúлсем... Юрий Гагарин тéнчере пусçаса анлá уçläкä çémértterse xánpáriñ pекех сиçмéle вéçet пусра сáнарпáx шуxásh. Мéнле пér тéлlevlëm пuxháma lültarñäçke эпир, хамár район качисем, Петéр Ялгир постán йáвине: Айшára çurapñä, Män Явásha ússce атalanññ Mихаил Васильев, Сéñé Çärbeléñchi Serafim Efimovs, Çárshakas Måträti Grigoriy Mihailov-Ilepér, Käiри Tukeyri Georçiy Ignatiév тата Вáрнар зоовeteknikumne ançhaxrah veñreñse pëtteriñ Anatoliy Stepanov-Tuskil... Litpérleşew puxháben эрне вéçenchi xéry tavlašaæe xáhpára. Çávash xáhpáx poçéh Petér Hüsankai xáyén sáviscenе ýraph kaná hánx xýççán Kérukri Ilepér sáne mánkámlápñ sýiñéne vitnén máshpatça sýret. Peter Petroviç «San sávusene tineç xuméñ xáválat shawé kérplet» tenhren-ши, muxtamna yoratman Mišsha Vasílyev ta tutine chámártasa lartan. Asñi pozt shantarsa kalaññ muxtav sámaçhem sem pire ýéñeme tatax ta xahvalantarsa ýáç.

Çaplla pérrepxinche, hamárpán waskavaláx hálipavseñ rедактор ёre kiliçlinic tıptlerpér mailyasa xávar-támpáx та wéçenе javapláx sekeratär sételé sine kupalapámpáx. Sítex nomer pırtten mén-mén ыйтниñe эпир purnásłan ýéñt. Çapla ta zép, ýáttisçenin kuvalpáxra, un pırki Peter Alekseevicha xáyolpláññ pélterlét. Tixonon mana telefonika itleré te: «Siçrige ýéñt, urxhamaxsemple, mén tımalpláxi» tekelenç xáshán kupsa iççé te káshatax «yuçá sylvápla sylváma» iréñ pañé, sýiñéñen sýrpléñ husha kalaré: «Pultralupáx komandirovkinchen puy alána tavráññ tuléñ sýre...»

Çuprámpáx wara voxzala. Vasíleyeva ikcémér komosomoti biro ýéñvessimçemçé te, raijom pire shuráp urxhamaxhópe te, motoçiklémsem te, cámáñ automashinile te usá kúma charman. Aka ýazik pírén húxsaññ xélpertterse sýrte.

Muskav pýiäße, Bárnar çérne váratta, umlán-xýçlán xásháktaré. Kérukri bayanje turtşa jaç. Perron çine morjaksan sýke ançéç. Çyrçér flöçenç xastarésem. Péri, piçéñhê sán-pitli, Victor Turinige kapitan-layttenant, tıpti, wáj ilse çitnë çamrák vákár pekk, pérremşen staya starshin, Arkadij Vasílyev. Numañx pulumasti Çyrçerti tineç sluçbin vákátne tatax tavráññ wáññ pichché Mihail Alexeevich wéçené xáy sumine turtşa ilse sýrpléñ yagamparé: «Távan çérne wáya yrasa püssä jaña sýre, flot achiçen...» Epiñ te, üñçen Turinige kashnincé chávash kévvili, kóteçte wáya lalaméñ tulpi, yorlaç-a-tashlasa áçatma xáñhánskarsem, ana ta, Arkasha ta tusaçtak karpite xuprámpáx.

Владимир КУЗЬМИН.

Sán ýukerçére: sulahai - Aleksey Vorob'ev, çyltämi - KTPCC Çávash obkomén pérremşen sekretär Nikolai Voronovskiy (1972.)

Malapli putlat.

Афган вáрси асрax

КУРАВ

Ashsh-ámash xáyén nepkine teleye, várám kún-çul pipllet. Ançax ta sýershvin uméñchi tasas tiveç purnásłan chuk pattpárla püsç xunisem sahal mar. Aká 1979 - 1989 çulsençe pýiná Afgan várçinché 15031 совет salatakén kún-çulé váxhatsáp tatálñ, çav shutran Çávash ençen wara - 115-én, tátatá salatak xýpar-cáp çuhalñá.

Pirén çutá teleye, malashlăx-wáññ xáyén purnásne şellemem pattpárcene lanahs astra tyatlampala. Raççey historyeç sultalákéñche çylay meopriyat iertet. Afgan várçin veteranése tata juñla çanáçu xiréñçen tavráññamini-sene xalalpasa respublikára kúca-sa çürkeñ kurav yérkelen. Ýépresañen palplasharná xýççán çak kurav iertne érni kün Várnarti istopire kraevedeni müzeýine te uçalñé. Ünta chi maltañ Várnarti 2-méñ shukluti 9 «b» klasseç achiçem çitse kürçé. Çar formiçem, çar náradisem, ýukerçésem-pe puyan stendsem... Çamrák áräva intereslentrermeliñnum.

Afghan várçin várñarsen te pulya. Shé pulin te, tátatásh wéñ. Kurava Sergey Efimovs Valentina Babaeva ta kipnë. Sergey Efimovs sinkeplé váxháta telber pust aca ilçé, çávash salatakéñsen pattpárlaçé pirkı kalaç kátpárt. Sergey Genndyevich xáy te çar ýéñçéne xáyolpáx pulya. Ana «Çanáçura palpáññash medalye çyslan. Xálysh váxhátra wáñ «Avust» firmyan «Várnarti kútash препáratseç zavóçch filialéne wáy xurá. Sergey Efimovs Afgan várçin xutsháññisem sozóñen predádetelén ýéñen te purnásłat. Bán puyaçnile káçal służbára pérle pulyasem Shupashkarta tél pulya te yérkelen.

Valentina Babaeva Afghanistanra mäşápérne pérle pulya. Bán xáppártan te çutá palplasháññ sýershvin uméñchi tiveçce xastar purnásłan sýrpléñet. Valentina Babaeva Várnarti kútash társhen admínistrasiyéne çarpa aychet ýéñen inspektöréne timlet.

Istopire kraevedeni müzeýen

directöré Elena Sharipova kúrava yérkelenkenen tav turé. Bán raijona pélterbáñl meopriyat tata iertmelinie sýrpléñet. Oktyabrén 20-méñçençe Várnarti istopire kraevedeni müzeýine 12 sehetre Afgan várçin xutsháññisene tél pulyá çéñecçé. Páttar salatakseñe xáplasax kétesçé. Bésem Afgan várçin veteranése xalalpasa kurava çemée arxivéñchi materiálsemme, cám ýukerçésem-pe puyan patma pulyat.

Е.ТИКИНЕВА.

Valentina Babaeva Afghanistanra mäşápérne pérle pulya. Bán xáppártan te çutá palplasháññ sýershvin uméñchi tiveçce xastar purnásłan sýrpléñet. Valentina Babaeva Várnarti kútash társhen admínistrasiyéne çarpa aychet ýéñen inspektöréne timlet.

Istopire kraevedeni müzeýen

В.Шляхина kuravpa palplashatarat.

Руслан Желудкин ячёпе йыväçsem larträmpär

Kalininäri vátam shukluti çicçéméñ klasra Várnarti pogranichniksempe - Yuri Anatoliyevich Nikiforovska tata Vladimir Antonovich Mihailovska techereté tél pulyu iertre.

Bésem Kanash raijoneñchi Kátek jañ sýváxhénçe Ruslan Jeludkina asáçna píve pívelenine, un tavrta yýavásem lartma palpárttine pélterçé. Pýirén otträd Ruslan Jeludkini yatne çyslánnytysa tárpat, çávash sýre te yunta pogranichniksempe kaima xavaspxa kílşerem.

Ю.Никифорова, В.Михайловska tata klass erþüciye Szozanna Olegovna Andreevava pérle yýaváç partná çére kútsháññash. Kanashri vátam shukluti vunpléñemş klasra wérenenkenen otträçte társháça ýéler.

Súr kúm xuhsinçe píve patéñche 1500 kák xýr tata numay-numay çáka, xúrhan larträmpär. Vyrañti administraciya pulyçlássem tata Ruslan Jeludkini amásh pire ýáshshán tav turé, xáñalaparé.

Таня НИКОЛАЕВА.

